

GŁOS OBYWATELA

GAZETA POLITYCZNA, SPOŁECZNA, NAUKOWA, LITERACKA I SPORTOWA

Rok II.

Redakcja i Administracja: Rynek Kościuszki Nr 9, telefon Nr 10-06, w Grodnie Orzeszkowej 3.

Nr. 245 (316)

Rządy Marszałka Piłsudskiego, a reforma ustroju rolnego

W długim szeregu zadań, od rozwiązania których zależy potęga ekonomiczna Państwa i dobrobyt jego mieszkańców — jedno z pierwszych miejsc zajmuje niewątpliwie konieczność racjonalnej naprawy ustroju rolnego, czyli przystosowania rolniczych warsztatów pracy do współczesnych wymagań intensywnego gospodarstwa rolnego.

Jak w ramach wadliwego ustroju państwowego zawsze ciepłemu musi ogólna polityka wewnętrzna, tak też i za struktura agrarna wpływa ujemnie na rozwój gospodarstwa rolnego i w konsekwencji obniża produkcję, wbrew największym nawet nieraz wysiłkom ze strony producenta.

Obecny ustrój rolny, czyli t. zw. „struktura agrarna” w Polsce, cierpi wciąż jeszcze na kilka poważnych niedomagań. Na pierwszym miejscu wymienić należy t. zw. „karłowatość” czyli zbytek rozdrobnienie włościańskich gospodarstw rolnych, nieopowalające im rozwijać się należycie pod względem produkcji, a bardzo często zagrażające samemu ich istnieniu. Dalej idą: „szachownice” gruntów, szkodliwe wspólnoty pastwiskowe i lesne, serwituty, czyli służebności, niedogodne lub sporne granice, oraz zbyt wielka ilość nieużytków.

Wszystkie te niedomagaństwa są na szczęście, uleczalne, jakkolwiek usuwanie ich następuje w pewnych wypadkach wiele trudności i wymaga dłuższego czasu i dużej znajomości rzeczy.

Rozdrobnienie gospodarstw rolnych, jest bezpośrednim skutkiem stałego i szybkiego przyrostu ludności wiejskiej, zwłaszcza, że wskutek niedostatecznie jeszcze rozwiniętego przemysłu i coraz bardziej utrudnionej emigracji, nadmiar tej ludności musi pozostawać na wsi i powodować swego rodzaju „ciasnotę gospodarczą”. Jedynym środkiem zasadniczym, jest tutaj rozsądna częściowa parcelacja większej własności ziemskiej, prowadzona jednak stopniowo i konsekwentnie, bez uszczerbku dla całości krajowej produkcji rolnej, a zarazem połączona z intensywnym uprzemysłowieniem kraju.

Wiadomo, że parcelacja prowadzona była w Polsce już oddawna, a za czasów sejmowładztwa i rządów partyjnych, stała się nawet ulubioną domeną wszelkich demagogów i urupowań partyjnych. Dopiero jednak rządy pomajowe ujęły sprawę parcelacji w odpowiedni sposób, prowadząc ją z dostateczną energią, lecz bez szkodliwych wstrząsów i bez niebezpiecznych eksperymentów, z całkowitem wykluczeniem pierwiastka hamieru domagającego się targowiska, jaki ją poprzednio cechował. Rządy Marszałka Piłsudskiego, otaczając specjalną opieką własność polską, nie zeszły i nie zejdą nigdy na drogę chaosu w dziedzinie stosunków agrarnych i rozszerzać będą chłopaki stan posiadania stopniowo i racjonalnie. Zacząć trzeba, że w latach 1926—1929 rozparcelowano 849,583 ha, tj. o 248,183 ha więcej, niż to zostało zakreślone w ustawie parcelacyjnej — przyczem z ogólnej powierzchni rozparcelowanych gruntów przeszło 40% (365,000 ha) przeznaczono na upelnorolenie karłowatych gospodarstw rolnych, które najgwałtowniej potrzebowały ratunku.

Inne niedomagaństwa ustroju rolnego są również usuwane z niesłabnącą energią i tylko zupełny ignorant lub krępczak partyjny, nie znając lub nie chcąc znać trudności zadań, mógłby zarzucać rządowi pomocnym jakimś „opieszalność” lub „obojętność” w tej dziedzinie. Rozwój prac komasacyjnych przybrał imponujące rozmiary dopiero od r. 1926, w którym szacalnie przeprowadzone zostało na obszarze 146,000 ha. W roku następnym, tj. 1927, przeprowadzono je na obszarze 265,000 ha, w r. 1928 — 325,000 ha i w r. 1929 — 429,000 ha, — podczas gdy w całym 7-letnim okresie poprzednim od r. 1919 do 1925 łącznie — skomasowano ogółem zaledwie 215,000 ha. Komasacja łączy się przytem z upelnoroleniem karłowatych gospodarstw, regulacją granic, meljoracjami oraz podziałem wspólnot gruntowych.

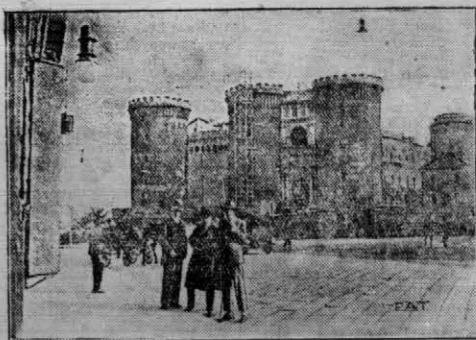
Likwidacja serwitutów, czyli służebności gruntowych, tak szkodliwa zarówno dla dziedziny obciążającej, jak obciążonej, jest już na ukończeniu i za 2—3 lata serwituty prze-

dą wogóle do historii. Podczas gdy od r. 1919 do roku 1925 zlikwidowano służebności 15-tu tysięcy gospodarstw, wydzielając imiż zano 84,000 ha — to od r. 1926 do 1929 zlikwidowano uprawniemia służebności 115-tu tysięcy osad włościańskich, wydzielając zano z większej własności 325,000 ha gruntów ornych i leśnych.

Jeżeli dodać do tego prowadzone niezależnie od komasacji wielkie meljoracje, zarówno na terenach państwowych, jak prywatnych, dalej intensywnie zasiewanie nieużytków i regulację granic w drodze zamiany gruntów — to trzeba z całym spokojem stwierdzić doskonałe rezultaty pracy nad naprawą struktury agrarnej w Polsce, dokonanej od r. 1926.

Smutne czasy traktowania reformy rolnej, jako ulubionego „konika” demagogów-analfabetów i demokratów-karłowców — już nie wróca. Dziś, skoro niebawem naprawione zostaną ogólne błędy ustrojowe państwa, nie ulęga wątpliwości, że i ustrój rolny Rzeczypospolitej zostanie wkrótce zupełnie uzdrowiony.

Bandera polska na szlakach świata

Kapitan s/s „Niemen” p. Turzański w towarzystwie oficerów załogi przed zamkiem Maschio Angiolo w Neapolu

Z rady Ligi Narodów Obrady poszczególnych komisji

GENEWA, 18. 9. (PAT). Dzień wczorajszy poświęcono organizacji wewnętrznej komisji. Trzecia komisja rozbrojenia, obradująca pod przewodnictwem Poltu-sa, wyznaczyła jako sprawozdawców Cabiana — Hiszpania, Langę — Norwegia, Matosa — Hiszpania. Komisja przystąpiła zko-

do zbadania projektu pomocy finansowej dla państwa, które stało się ofiarą napaśników. 4-ta komisja budżetowa mianowała swoim wiceprzewodniczącym Modowa — Bułgaria. 5-ta komisja do spraw społecznych, wyznaczyła jako sprawozdawców Pernota — Francja, Rosselgreena — Szwecja i Caesars — Hiszpania.

Postanka Kosmowska skazana na 6 miesięcy więzienia

LUBLIN 13.9. PAT. Wczoraj w nocy Sąd wydał wyrok, mocą którego Irene Kosmowska, winna przestępstwa zarzucanego jej w

akcję oskarżenia z art. 154, częścił-ga skazano na karę 6 miesięcznego więzienia. Prokurator i obrońca założyli apelację.

Obrazki wschodniomałopolskie

LWÓW, 18. 9. (PAT.) Dzienniki donoszą, że onegdaj na porwających kilkudziesięciu chlo-

pów wiejskich z Raksawy-Dolnej nieznanymi osobnikami rzucili z za plotu jednego z domów ręczny granat, który ciężko zranił 2-eh chłopów, zaś 17-tu leży, 6-ci z nich odwieziono do szpitala w Leszowie. Dochodzenie w toku.

Chmury buntu nad Hiszpanią

BARCELONA 18.IX. (PAT). (Havas) Sytuacja w mieście zaostrzyła się. Zarządzenie represyjne podjęte przez gubernatora cywilnego przyspieszyło strajk powszechny, który zapowiedziano na dzisiaj. Dyrektorzy i redaktorzy dziennika „Solidarios” zostali aresztowani i uwiezieni. Pozaatem władze wydały nakaz aresztowania delegatów komitetu Stowarzyszenia Syndykatury robotników budowlanych i transportowych. Wygląd ulic miasta jest opłakany. — Patrole wojskowe czuwają nad usunięciem nieczystości, oraz zapewnieniem komunikacji. Prócz oddziałów woj-

skowych znajduje się w poboczu składowanych w mieście kilkudziesięciu członków straży tywilnej. Gubernator został wyposażony w całkowite pełnomocnictwa. Studenci solidaryzują się z robotnikami.

BARCELONA 18.IX. (PAT). Robotnicy zajęci w zakładach mleczarskich przyłączają się do ruchu strajkowego. Prawdopodobnie strajk taksewów oraz pracownicy kolei podziemnej przyłączą się również do strajku. W ciągu dnia wczorajszego doszło do szeregu zajść.

Nowe aresztowania i represje w Indjach

NOWE DELHI (Bryt. Indje), 18. 9. Wczoraj policja dokonała masowych aresztowań, przytrzymując 150 członków wszechindyjskiego kongresu, którzy zebrałi się na narady.

Policja utrzymuje, że narady te są niezgodne z ustawami, nielegalne i dlatego policja wszystkich uczestników w liczbie 150, internowała. Również w Bombaju policja wy-

staąpiła z całą stanowczością przeciwko przewodem ruchu nacjonalistycznego. Głównie chodziło o wyszukanie drukarni i składów rewolucyjnej literatury, która znowa ostatnio zasypanywa są całe Indie.

W tym celu dokonano w ciągu dzisiejszego dnia w wielu punktach miasta rewizji i na licznych platformach ciężarowych wywieziono skonfiskowała broszury i ulotki.

Napad na bank z karabinami maszynowymi

LINCOLN, (stan Nebraska), 18. 9. Wczoraj policja dokonała masowych aresztowań, przytrzymując 150 członków wszechindyjskiego kongresu, którzy zebrałi się na narady.

Mianowicie 6 zamaskowanych bandytów, uzbrojonych w 2 ręczne karabiny maszynowe oraz w rewolwery, wtargnęło w czasie godzin u-

rzędowych do hali banku. Steroryzowani interesantów i urzędników, którym rozkazali paść na ziemię, bandyci zabrali znajdujące się na stołach kasjerów pieniądze i papiery wartościowe, poczem zbiegli. Szkodę wynosi pół miliona złotych. Pociąg za bandytami dotychczas nie dał rezultatu.

Rewelacyjne wystąpienie 50 członków T-wa Szkoły Białoruskiej

WILNO 18.IX. (PAT). W powiatach wilejskim, mołodzieńskim oraz częściowo woiłozkim, wśród Towarzystwa Szkoły Białoruskiej nastąpił rozłam. 50 członków tego towarzystwa wystąpiło, zrywając z niem wszelką łączność. Członkowie ci zwrócili się do władz z prośbą, aby nie uwiezono ich za członków wymienionego Towarzystwa. Wystąpienie swe członkowie ci motywują tem, że ostatecznie przekonali się, że Towarzystwo

Szkoły Białoruskiej ma na celu nie krzewienie oświaty, lecz działalność wyrotowa, że utrzymuje kontakt z Moskwą, działa za jej wskazówkami i prowadzi akcję komunistyczną.

Wystąpienie naraz tylu członków wywołało zmienną konsternację w towarzystwie i obawę, że możliwe są nadal podobne wypadki, co doprowadzi do zupełnego zaniku towarzystwa.

Obrazki z Warszawy

Handel płaskami na Kercelaku

